

Buitenlandse invloed in Roemenië

Wereldwijd

[Arend Waninge]

De groeipotentie van de Roemeense veehouderij is groot. Het zijn vooral buitenlandse investeerders die, met hulp van de Roemeense overheid, druk bezig zijn deze mogelijkheden te benutten. Ze hanteren hierbij de ketengedachte. Het vergt nog een hele inhaalslag, zeker nu de strengere EU-regels ook in Roemenië van kracht zijn.

De Nutricom-fabriek aan de oevers van de Donau. Aan de overkant ligt Bulgarije.

De veehouderij in Roemenië staat nog op een laag niveau. De vleesproductie is lang niet voldoende om aan de binnenlandse vraag te kunnen voldoen. Zo produceert Roemenië de helft van het benodigde varkensvlees in eigen land. De Roemeense overheid wil dat graag veranderen. Zij is hiervoor echter in belangrijke mate afhankelijk van buiten-

landse investeerders. Vanuit de Ceausescu-tijd heeft Roemenië traditiegetrouw veel contact met het Midden-Oosten en Zuidoost-Europa. Het is dan ook niet vreemd dat veel van de investeerders uit deze regio komen. Zo is circa zestig procent van de vleeskuikenproductie in handen van Libanese bedrijven. Deze activiteiten concentreren zich voor-

al in het zuidoosten, in de Donaudelta tussen Boekarest en de Zwarte Zee. Maar ook westerse bedrijven deden hun intrede. De Amerikaanse supermarktketen Smithfield houdt rond Timisoara bijvoorbeeld circa 35.000 zeugen.

Investerings

De Roemeense overheid stimuleert de investeringen in de veehouderij enorm. Zo is er voor ieder in Roemenië gemest en geslacht varken een slachtpremie van circa dertig euro. Voor investeringen in de veehouderij bestaan premies die kunnen oplopen tot vijftig procent. Voor het verder laten groeien van de veehouderij is de structuur van de keten belangrijk. De slachterijen zijn vaak nog kleinschalig, maar ook in de productie van veevoer is een hele ontwikkeling nodig. De oude

e meense veevoerproductie

Het lossen van big bags aan het begin van de premixlijn van Fatrom.

„Het streven is per productiegang een ton premix aan te maken”, aldus bedrijfsleider Andrei Soare van Fatrom.

Roemeense staatsbedrijven beschikken meestal over een eigen voerfabriek, waar vooral eigen geteelde granen werden verwerkt. De oude staatsbedrijven gingen verloren, hoewel de productielocaties wel weer meer en meer worden opgeknapt. Binnen Roemenië zijn verschillende initiatieven om de veevoederproductie te moderniseren. Drie voorbeelden hiervan zijn de bedrijven Fatrom, Nutricom en Galanakis.

Fatrom: premixfabriek

Net buiten de Roemeense hoofdstad Boekarest, in het plaatsje Stefanestii, staat sinds 2006 de premixfabriek van Fatrom feed additives. Aan de buitenkant is er weinig dat wijst op een voerfabriek. Dat verandert wanneer de deuren open gaan. Pallets vol zakken en big bags met mineralen, vitamines, fosfaten, aminozuren en andere voerbestanddelen wachten hier om te worden verwerkt tot premixen. „Mixer en verpakken, dat is eigenlijk alles wat we hier doen”, vertelt manager Andrei Soare.

De premixfabriek, eigendom van een Griekse investeerder, is volledig op westerse leest geschoeid. De hele installatie is ontworpen door het Nederlandse bedrijf

Ottevanger Milling Engineers uit Aalten/Moerkapelle. Het is niet de enige link met het westen. Fatrom heeft ook de Roemeense distributie van DenkaVit en Selko organische zuren in handen. DSM is de belangrijkste leverancier van vitamines en komt twee keer per jaar langs voor een fabrieksaudit. Soare hecht hieraan veel waarde. „We willen graag een keurmerk en werken aan ISO 9001 en HACCP. Dat is goed voor onze naam en het imago richting onze klanten.” Certificering is ook meer en meer noodzaak nu Roemenië lid is van de EU en daardoor te maken heeft met de Europese wetgeving en hogere kwaliteitseisen.

Werkwijze

Fatrom beschikt voor de opslag van de ingrediënten over 48 silo's, met een inhoud die varieert van 200 tot 5000 kilo. De ingrediënten komen in zakken of big bags aan in de fabriek. Aan het begin van de installatie staat een stortbak met een operator. Hij krijgt via een beeldscherm door welk ingrediënt hij moet lossen. Een ventilator zorgt voor de afzuiging van het stof, dat later weer wordt uitgefilterd. „Om kruisbesmetting te voorkomen en om zo weinig mogelijk

uitgangsmateriaal te verliezen.”

Een vijzel of luchtgestuurd transport brengt de ingrediënten voor tussenopslag naar de silo. Kleine hoeveelheden ingrediënten zijn handmatig boven de silo's te lossen. Een transportsysteem brengt de ingrediënten vervolgens op afroep in één van de vijf wegers met capaciteiten van 50 tot 1000 kg en een afwijking onder de 0,5 procent. De mixer, met een capaciteit van een ruim een ton, mengt de verschillende ingrediënten. Fatrom voegt per ton voer 5 tot 10 liter olie en antioxidanten toe.

„Zo proberen we de hoeveelheid stof te beperken, de moleculen beter te binden en de statische elektriciteit tussen de bestanddelen weg te halen. Dat helpt mee ontmenging te voorkomen”, aldus Soare. Een kleine hopper op de menger maakt het mogelijk handmatig een kleine afgewogen hoeveelheid van een ingrediënt toe te voegen, tot 10 gram per 1000 kilo. De operator moet zich hiervoor echter eerst melden, de installatie is hiervoor uitgerust met een alarmsysteem.

Aan het eind van de lijn staan medewerkers klaar voor het afvullen van 25 kilozakken en big bags. „Het streven is per

